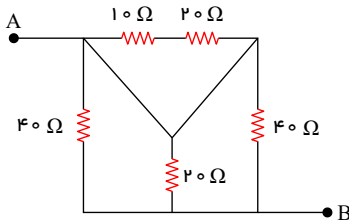

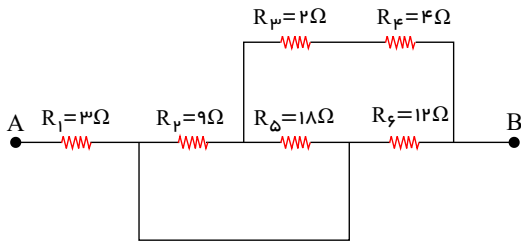
علیرضا ایدل خانی

۱- در مدار شکل زیر، مقاومت معادل بین دو نقطه A و B چند اهم است؟

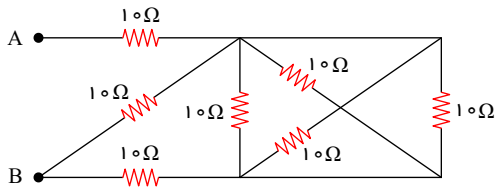
- ۱۰
 ۲۰
 ۴۰
 ۸۰

۲- در شکل زیر، مقاومت معادل بین دو نقطه A و B چند اهم است؟

- ۹
 ۷٫۵
 ۸
 ۱۲

۳- در مدار شکل زیر، مقاومت معادل بین دو نقطه A و B برابر با چند اهم است؟

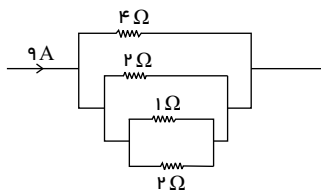

- ۵
 ۱۰
 ۱۵
 ۲۰

۴- n رسانای استوانه‌ای مشابه را که طول هر یک برابر با L است، به صورت موازی به یکدیگر متصل می‌کنیم و در این حالت مقاومت معادل مجموعه برابر با R است. اگر ۷۵ درصد از طول هر مقاومت کم کنیم و آن‌ها را به صورت متوالی به یکدیگر متصل کنیم، مقاومت معادل مجموعه در این حالت نیز برابر با R می‌شود. n کدام است؟

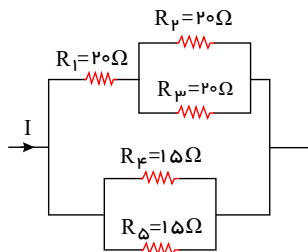
- ۱۰
 ۴
 ۲
 ۶

۵- در شکل زیر، جریان گذرنده از مقاومت یک اهمی چند آمپر است؟

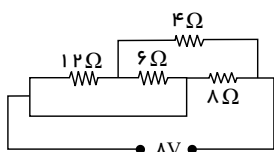
- ۴
 ۲
 ۳
 ۶

۶- در شکل مقابل که قسمتی از یک مدار است، اگر جریان عبوری از مقاومت R_1 برابر با $2A$ باشد، جریان عبوری از مقاومت R_5 چند آمپر است؟

- ۲
 ۸
 ۴
 ۱۶

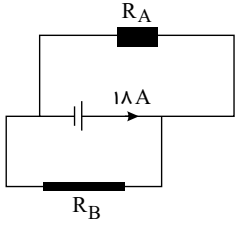
۷- در مدار شکل مقابل، جریان عبوری از مقاومت ۱۴ اهمی چند آمپر است؟

- ۱
 ۲
 ۰٫۷۵
 ۱٫۵

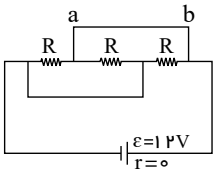
۸- جرم سیم مسی A دو برابر جرم سیم مسی B است. اگر شعاع مقطع سیم A دو برابر شعاع مقطع سیم B باشد، جریان عبوری از سیم A در مدار شکل مقابل چند آمپر است؟

- ۱) ۱۶
 ۲) ۸
 ۳) ۱۲
 ۴) ۱۴

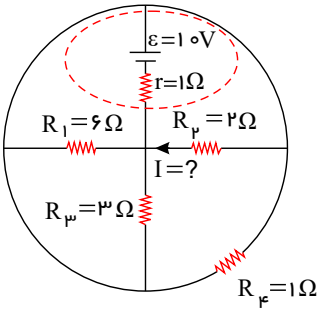
۹- یک مولد با نیروی محرکه $12V$ و مقاومت درونی 1Ω به همراه سه مقاومت $R_1 = 2\Omega$, $R_2 = 3\Omega$ و $R_3 = 6\Omega$ را به صورت دلخواه در مداری می‌بندیم. نسبت بیشترین جریانی که می‌تواند از این مولد عبور کند به کمترین جریانی که می‌تواند از آن عبور کند، کدام است؟

- ۱) ۱
 ۲) ۶
 ۳) ۱۱
 ۴) ۱۲

۱۰- در مدار شکل مقابل، $R = 4\Omega$ است. جریان عبوری از شاخه ab چند آمپر و در کدام سو است؟

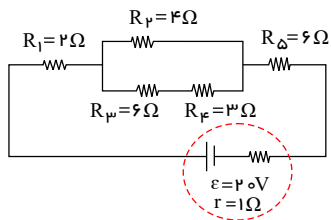
- ۱) ۰.۶ از b به a
 ۲) ۰.۳ از b به a
 ۳) ۰.۶ از a به b
 ۴) هیچ جریانی از شاخه ab عبور نمی‌کند.

۱۱- در مدار شکل مقابل، I چند آمپر است؟

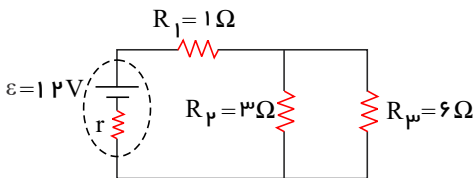
- ۱) ۲.۵
 ۲) ۱
 ۳) ۱.۵
 ۴) ۲

۱۲- با توجه به مدار شکل زیر، $\frac{V_2}{V_4}$ کدام است؟ V_2 و V_4 به ترتیب اختلاف پتانسیل‌های دو سر مقاومت‌های R_2 و R_4 هستند.

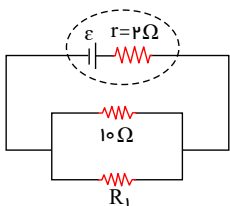
- ۱) ۳
 ۲) $\frac{4}{3}$
 ۳) $\frac{3}{4}$
 ۴) $\frac{1}{3}$

۱۳- مطابق شکل زیر اگر اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_3 ، ۳ ولت بیشتر از اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_1 باشد، اختلاف پتانسیل دو سر مولد چند ولت است؟

- ۱) ۴
 ۲) ۹
 ۳) ۶
 ۴) ۵

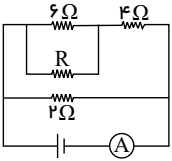
۱۴- در مدار شکل زیر، مقاومت R_1 چند اهم شود تا افت پتانسیل درون مولد برابر نیروی محرکه آن گردد؟

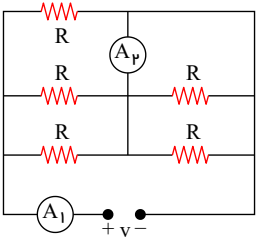
- ۱) ۱۰
 ۲) ۲
 ۳) ۵
 ۴) صفر

۱۵- در مدار شکل زیر، جریان عبوری از مقاومت ۴ اهمی سه برابر جریان عبوری از مقاومت ۶ اهمی است. جریان عبوری از آمپرسنج ایده آل چند برابر جریان عبوری از مقاومت ۴ اهمی است؟

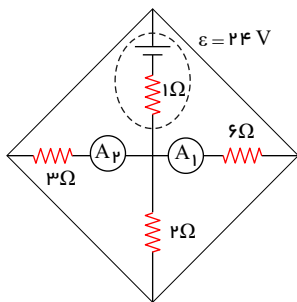

- ۱) ۱۲
 ۲) ۲
 ۳) ۴
 ۴) ۸

۱۶- در شکل زیر، اگر آمپرسنج ایده آل A_1 ۱۲ آمپر را نشان دهد، آمپرسنج ایده آل A_2 چند آمپر را نشان می دهد؟

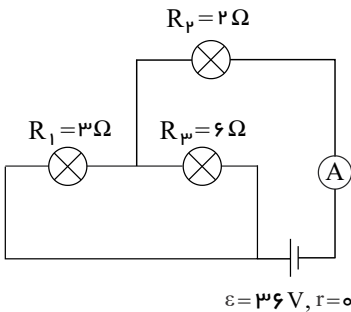
- ۱) صفر
 ۲) ۴
 ۳) ۸
 ۴) ۱۲

۱۷- در مدار شکل زیر بزرگی اختلاف اعدادی که آمپرسنج های آرمانی A_1 و A_2 نشان می دهند، چند آمپر است؟

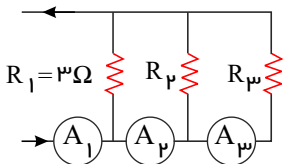
- ۱) ۲
 ۲) ۳
 ۳) ۴
 ۴) ۱

۱۸- در شکل زیر اگر جای دو لامپ رشته ای R_1 و R_2 عوض شود، جریان عبوری از لامپ R_3 چند آمپر تغییر می کند؟

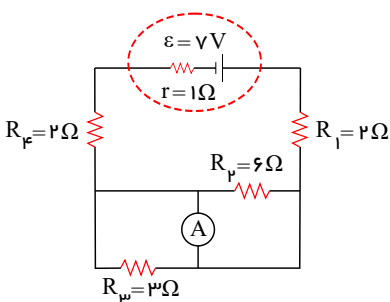
- ۱) ۱
 ۲) ۲
 ۳) ۴
 ۴) تغییر نمی کند.

۱۹- شکل زیر قسمتی از یک مدار الکتریکی را نشان می دهد. آمپرسنج های ایده آل A_1 ، A_2 و A_3 به ترتیب ۵، ۳ و ۲٫۵ آمپر را نشان می دهند. اگر

$R_1 = 3\Omega$ باشد، مقاومت های R_2 و R_3 به ترتیب از راست به چپ چند اهم می باشند؟

- ۱) ۲ و ۶
 ۲) ۳ و ۲
 ۳) ۱۲ و ۲٫۴
 ۴) ۶ و ۳

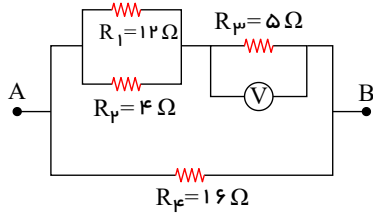

۲۰- در مدار شکل مقابل آمپرسنج ایده آل چه عددی را بر حسب آمپر نشان می دهد؟

- ۱) ۱
 ۲) ۲
 ۳) ۱٫۴
 ۴) ۲٫۸

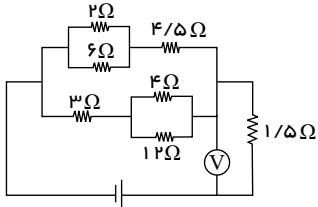

۲۱- در شکل زیر، اگر ولت سنج ایده آل عدد $20V$ را نشان دهد، اختلاف پتانسیل بین دو نقطه A و B برحسب ولت و جریان عبوری از مقاومت 16Ω اهمی برحسب آمپر به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

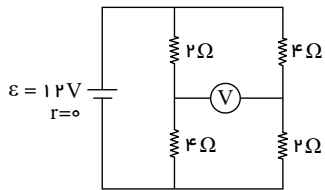
- (۱) ۴ و ۳۲
(۲) ۲ و ۳۲
(۳) ۴ و ۶۴
(۴) ۲ و ۲۰

۲۲- در مدار شکل زیر، ولت سنج ایده آل مقدار $4.5V$ را نشان می دهد. اختلاف جریان عبوری از مقاومت های 2Ω اهمی و 4Ω اهمی چند آمپر است؟

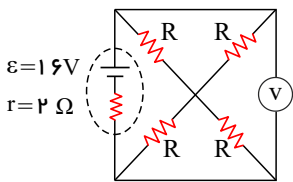
- (۱) ۱
(۲) ۰٫۷۵
(۳) صفر
(۴) ۰٫۵

۲۳- در مدار شکل زیر، ولت سنج ایده آل چند ولت را نشان می دهد؟

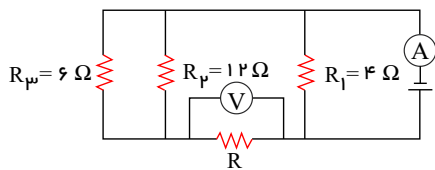
- (۱) ۱۶
(۲) ۸
(۳) ۴
(۴) ۱۲

۲۴- در مدار شکل زیر ولت سنج ایده آل چند ولت را نشان می دهد؟ ($R = 6\Omega$)

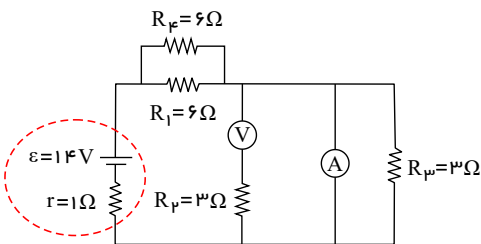
- (۱) ۹
(۲) ۱۲
(۳) ۱۵
(۴) ۱۸

۲۵- در مدار شکل زیر، ولت سنج ایده آل عدد $16V$ و آمپر سنج ایده آل $10A$ را نشان می دهد. مقاومت R چند اهم است؟

- (۱) ۱
(۲) ۱۶/۳
(۳) ۸/۳
(۴) ۴

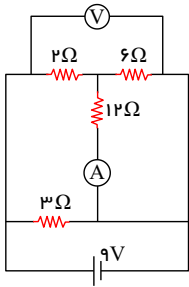
۲۶- در مدار شکل زیر ولت سنج و آمپر سنج که هر دو آرمانی هستند، به ترتیب از راست به چپ در SI چه اعدادی را نشان می دهند؟

- (۱) ۱ و ۱۰
(۲) صفر و ۳٫۵
(۳) ۱ و ۷
(۴) صفر و ۲۸/۱۱

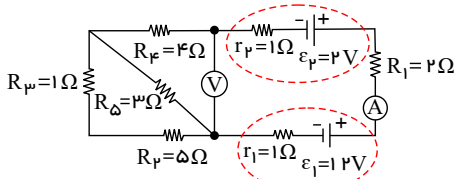
۲۷- در مدار شکل مقابل، اعدادی که ولت‌سنج و آمپرسنج نشان می‌دهند، به ترتیب از راست به چپ در SI کدام است؟ (ولت‌سنج و آمپرسنج آرمانی هستند.)

- (۲) ۱,۶
(۴) ۱,۹

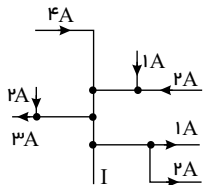
- (۱) ۰,۵,۶
(۳) ۰,۵,۹

۲۸- در مدار شکل زیر، آمپرسنج و ولت‌سنج ایده‌آل هستند. اگر آمپرسنج را به محل ولت‌سنج و ولت‌سنج را به محل آمپرسنج منتقل کنیم به ترتیب اعدادی که آمپرسنج و ولت‌سنج نشان می‌دهند چه تغییری می‌کنند؟

- (۱) ۱ آمپرسنج کاهش و ۴ ولت کاهش
(۲) ۱ آمپرسنج کاهش و ۴ ولت افزایش
(۳) ۲ آمپرسنج کاهش و ۴ ولت کاهش
(۴) ۲ آمپرسنج افزایش و ۴ ولت افزایش

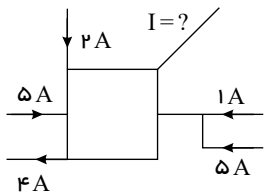
۲۹- شکل زیر بخشی از یک مدار الکتریکی را نشان می‌دهد. بزرگی و جهت جریان I کدام است؟

- (۲) ۳ آمپرسنج به سمت بالا
(۴) ۹ آمپرسنج به سمت پایین

- (۱) ۳ آمپرسنج به سمت پایین
(۳) ۹ آمپرسنج به سمت بالا

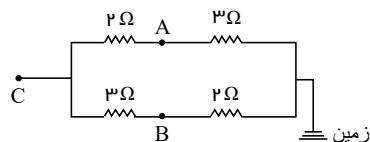
۳۰- در شکل زیر که بخشی از یک مدار است، اندازه‌گیری جریان I در شاخه مشخص شده چند آمپرسنج در کدام جهت است؟

- (۲) ۰,۷
(۴) ۰,۷

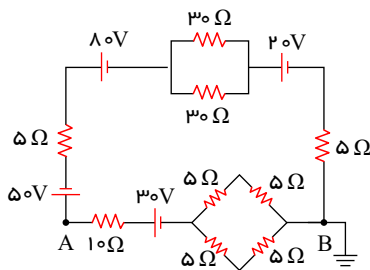
- (۱) ۰,۹
(۳) ۰,۹

۳۱- با توجه به شکل زیر، اگر پتانسیل نقطه C برابر با ۲۵ ولت باشد، کدام گزینه درباره مقدار $V_A - V_B$ درست است؟

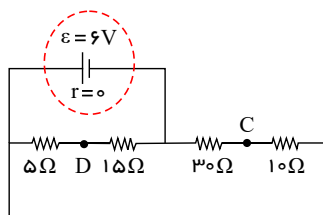
- (۱) صفر است.
(۲) مقداری مثبت است.
(۳) مقداری منفی است.
(۴) نمی‌توان اظهار نظر قطعی کرد.

۳۲- در مدار شکل مقابل، پتانسیل الکتریکی نقطه A چند ولت است؟ (مولدها آرمانی هستند.)

- (۱) ۵۰
(۲) ۷۵
(۳) ۴۵
(۴) ۶۵

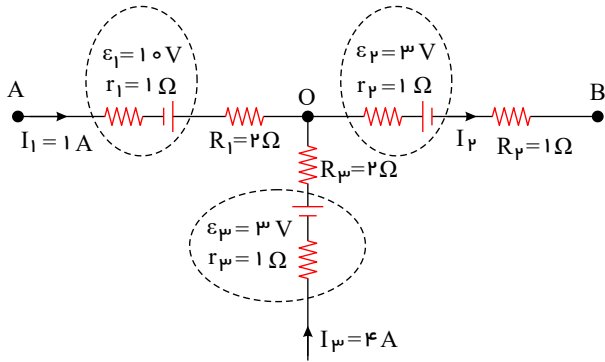
۳۳- در مدار شکل زیر، اندازه‌گیری اختلاف پتانسیل بین دو نقطه C و D چند ولت است؟

- (۱) صفر
(۲) ۱,۵
(۳) ۲
(۴) ۳

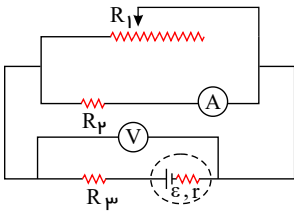

۳۴- شکل زیر، قسمتی از یک مدار را مشخص می کند. اختلاف پتانسیل بین دو نقطه A و B ($V_B - V_A$) چند ولت است؟

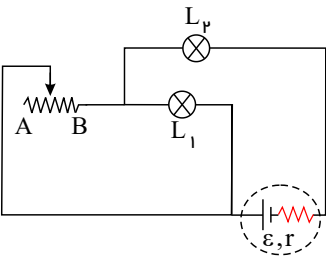
- ۱) ۸
- ۲) -۸
- ۳) ۶
- ۴) -۶

۳۵- در شکل مقابل با حرکت تدریجی لغزنده رئوسا به سمت راست، به ترتیب از راست به چپ اعدادی که آمپرسنج و ولت سنج ایده آل نشان می دهند، چگونه تغییر می کنند؟

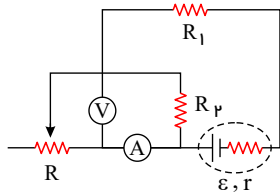
- ۱) کاهش - افزایش
- ۲) کاهش - کاهش
- ۳) افزایش - افزایش
- ۴) افزایش - کاهش

۳۶- مداری مطابق شکل زیر بسته ایم. چنانچه لغزنده رئوسا به سمت نقطه A حرکت کند، نور لامپ های $L1$ و $L2$ به ترتیب از راست به چپ چگونه تغییر می کنند؟

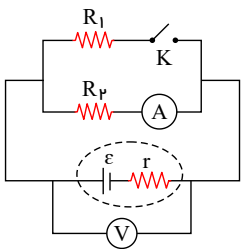
- ۱) افزایش - افزایش
- ۲) کاهش - افزایش
- ۳) افزایش - کاهش
- ۴) کاهش - کاهش

۳۷- در مدار شکل زیر، اگر مقاومت رئوسا را به تدریج افزایش دهیم، به ترتیب اعدادی که ولت سنج و آمپرسنج ایده آل نشان می دهند چگونه تغییر خواهند کرد؟

- ۱) افزایش می یابد - ثابت می ماند.
- ۲) ثابت می ماند - کاهش می یابد.
- ۳) کاهش می یابد - افزایش می یابد.
- ۴) افزایش می یابد - کاهش می یابد.

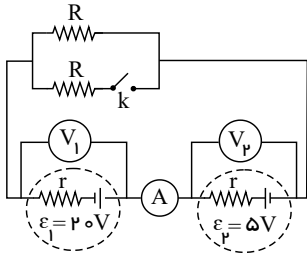
۳۸- در مدار شکل زیر، مقاومت های $R1$ ، $R2$ ، $R3$ مشابه اند. با بستن کلید K ، اعدادی که ولت سنج ایده آل و آمپرسنج ایده آل نشان می دهند، به ترتیب از راست به چپ چگونه تغییر خواهند کرد؟

- ۱) افزایش، کاهش
- ۲) کاهش، کاهش
- ۳) افزایش، افزایش
- ۴) کاهش، افزایش

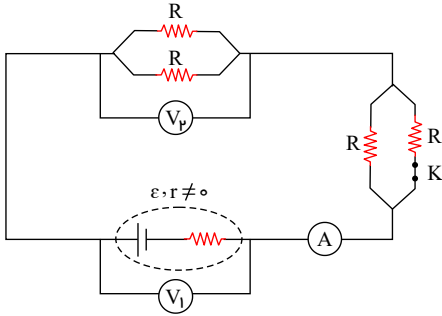

۳۹- در مدار شکل زیر با بستن کلید k ، اعدادی که ولت سنج‌های آرمانی V_1 و V_2 و آمپرسنج آرمانی A نشان می‌دهند به ترتیب از راست به چپ چگونه تغییر می‌کنند؟

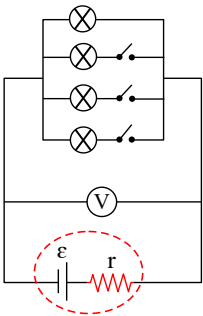
- ۱) افزایش، افزایش، کاهش
- ۲) افزایش، کاهش، کاهش
- ۳) کاهش، افزایش، افزایش
- ۴) کاهش، کاهش، افزایش

۴۰- در مدار شکل زیر، اگر کلید K را باز کنیم، اعدادی که آمپرسنج و ولت سنج‌های V_1 و V_2 نشان می‌دهند، به ترتیب از راست به چپ چگونه تغییر می‌کند؟ (آمپرسنج و ولت سنج‌ها آرمانی هستند.)

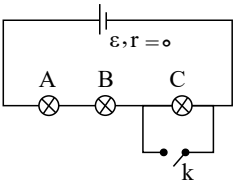
- ۱) افزایش - افزایش - کاهش
- ۲) کاهش - ثابت - کاهش
- ۳) کاهش - ثابت - افزایش
- ۴) کاهش - افزایش - کاهش

۴۱- در مدار شکل زیر، لامپ‌ها مشابه و مقاومت درونی مولد برابر با مقاومت هریک از لامپ‌ها است. اگر کلیدها را یکی پس از دیگری ببندیم، عدد ولت سنج آرمانی و توان خروجی مولد به ترتیب از راست به چپ چگونه تغییر می‌کنند؟

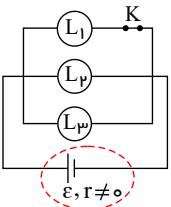
- ۱) افزایش می‌یابد. - افزایش می‌یابد.
- ۲) کاهش می‌یابد. افزایش می‌یابد.
- ۳) افزایش می‌یابد. - کاهش می‌یابد.
- ۴) کاهش می‌یابد. - کاهش می‌یابد.

۴۲- در شکل زیر، لامپ‌های A ، B و C مشابه‌اند. با بستن کلید، کدام گزینه درباره تغییرات اختلاف پتانسیل صحیح است؟

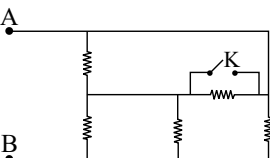
- ۱) اختلاف پتانسیل دو سر A و دو سر B تغییر نمی‌کند.
- ۲) اختلاف پتانسیل دو سر C به اندازه ۵۰ درصد کاهش می‌یابد.
- ۳) هر یک از اختلاف پتانسیل‌های دو سر A و B به اندازه ۵۰ درصد افزایش می‌یابد.
- ۴) اختلاف پتانسیل دو سر C به صفر کاهش می‌یابد و هریک از اختلاف پتانسیل‌های دو سر A و B دو برابر می‌شود.

۴۳- در مدار شکل مقابل، هر سه لامپ مشابه و روشن هستند. با باز کردن کلید k نور لامپ‌ها چگونه تغییر می‌کند؟

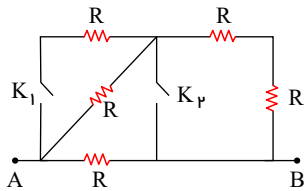

- ۱) L_1 خاموش می‌شود و L_2 و L_3 تغییر نمی‌کنند.
- ۲) L_1 خاموش و L_2 و L_3 پرنورتر می‌شوند.
- ۳) L_1 خاموش و L_2 و L_3 کم نورتر می‌شوند.
- ۴) هر سه لامپ خاموش می‌شوند.

۴۴- در مدار شکل زیر، تمامی مقاومت‌ها مشابه هستند. با بستن کلید k ، مقاومت معادل بین دو نقطه A و B چند برابر می‌شود؟

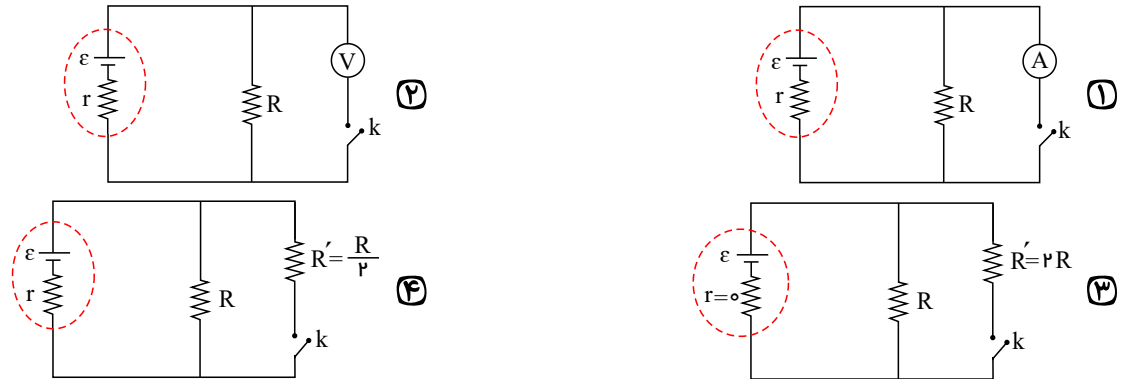
- ۱) $\frac{1}{3}$
- ۲) $\frac{3}{2}$
- ۳) $\frac{1}{4}$
- ۴) $\frac{8}{3}$

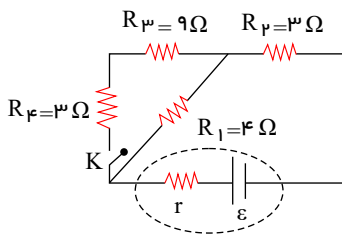
۴۵- در رابطه با شکل مقابل که قسمتی از یک مدار الکتریکی است، کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) بیشترین مقاومت معادل زمانی است که کلید k_1 بسته و کلید k_2 باز باشد.
- ۲) بیشترین مقاومت معادل زمانی است که کلید k_1 باز و کلید k_2 بسته باشد.
- ۳) مقاومت معادل در حالتی که هر دو کلید باز هستند بیشتر از حالتی است که k_1 بسته و k_2 باز باشد.
- ۴) کمترین مقاومت معادل زمانی است که کلید k_1 باز و کلید k_2 بسته باشد.

۴۶- در کدام مدار زیر، با بستن کلید k ، جریان عبوری از مولد در مدار تغییر نمی کند؟ (آمپرسنج و ولت سنج آرمانی هستند.)

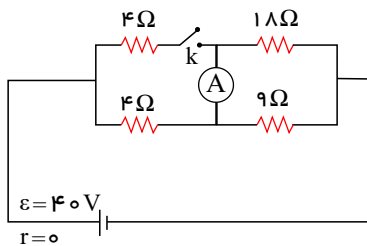

۴۷- در مدار شکل زیر، $\varepsilon = 28V$ و $r = 1\Omega$ است. با بستن کلید k ، شدت جریان عبوری از مقاومت ۴ اهمی چند آمپر تغییر می کند؟

- ۱) ۰٫۵
- ۲) ۱٫۵
- ۳) ۲٫۵
- ۴) ۳

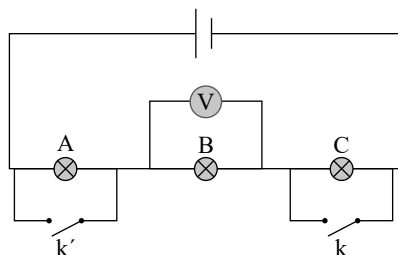
۴۸- در مدار شکل زیر، پس از بستن کلید k ، جریان عبوری از آمپرسنج ایده آل چند برابر می شود؟

- ۱) $\frac{5}{8}$
- ۲) $\frac{8}{5}$
- ۳) $\frac{2}{3}$
- ۴) $\frac{3}{2}$

۴۹- در مدار شکل زیر که شامل سه لامپ مشابه A، B و C است، کلیدهای k و k' ابتدا باز هستند و ولت سنج ایده آل مقدار V را نشان می دهد. اگر ابتدا

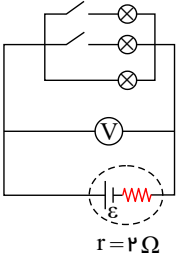
کلید k و سپس کلید k' را ببندیم، ولت سنج به ترتیب مقدارهای V' و V'' را نشان می دهد. کدام مقایسه در مورد V ، V' و V'' صحیح است؟

- ۱) $\frac{V}{3} = \frac{V'}{2} = V''$
- ۲) $\frac{V''}{6} = \frac{V'}{3} = \frac{V}{2}$
- ۳) $\frac{V''}{2} = 2V' = 3V$
- ۴) $3V'' = 6V' = 12V$

۵۰- نسبت بیشترین ولتاژ به کمترین ولتاژی که ولتسنج ایده‌آل در مدار زیر می‌تواند نشان دهد، کدام است؟ (لامپ‌ها مشابه و مقاومت هر یک از آن‌ها 6Ω است.)

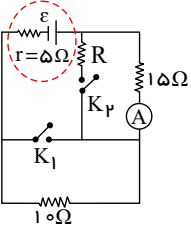
۳ (۲)

۲ (۱)

$\frac{3}{2}$ (۴)

$\frac{4}{3}$ (۳)

۵۱- در مدار شکل زیر، وقتی هر دو کلید k_1 و k_2 باز و یا هر دو بسته هستند، آمپرسنج ایده‌آل عدد $4A$ را نشان می‌دهد. مقاومت R چند اهم است؟

۸ (۲)

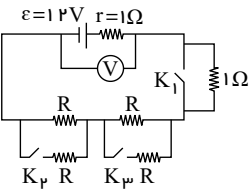
۶ (۱)

۱۵ (۴)

7.5 (۳)

۵۲- در مدار شکل مقابل، اگر نسبت عددی که ولتسنج ایده‌آل در هنگام باز بودن تمام کلیدها نشان می‌دهد به عددی که در زمان بسته بودن تمام آن‌ها

نشان می‌دهد برابر $\frac{5}{4}$ باشد، R چند اهم است؟

۳ (۲)

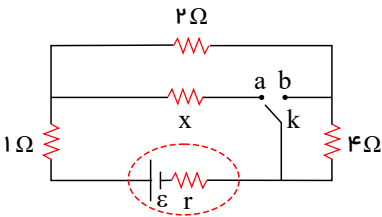
۴ (۱)

۱ (۴)

۲ (۳)

۵۳- در شکل زیر یک بار کلید k به قسمت a و بار دیگر به قسمت b وصل می‌شود. مقاومت x چند اهم باشد تا در هر دو حالت اختلاف پتانسیل دو سر

مولد یکسان باشد؟

۶ (۲)

۳ (۱)

۴ (۴)

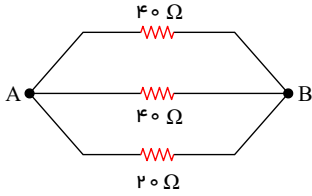
۲ (۳)

پاسخنامه تشریحی

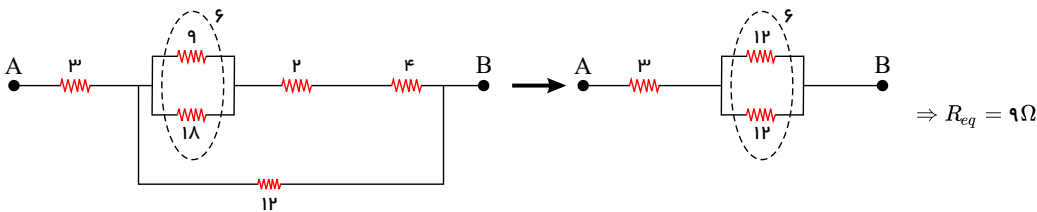
۱ - گزینه ۱

مقاومت 10Ω و 20Ω سری، اتصال کوتاه می شوند و از مدار حذف می شوند. فقط سه مقاومت موازی باقی می ماند.

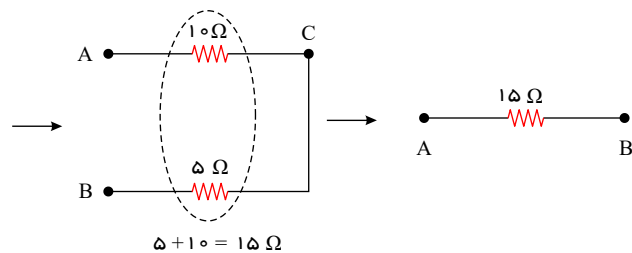
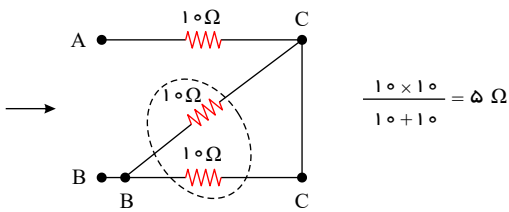
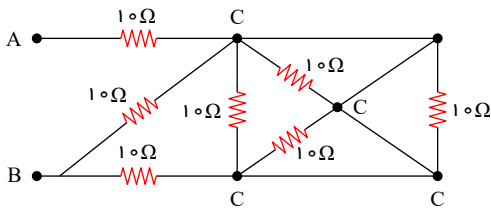

$$\frac{1}{R_{eq}} = \frac{1}{40} + \frac{1}{40} + \frac{1}{20} \Rightarrow R_{eq} = 10\Omega$$

۲ - گزینه ۱

۳ - گزینه ۳ ابتدا نقاط هم پتانسیل را نام گذاری می کنیم و سپس با استفاده از متوالی یا موازی بودن مقاومت ها، مقاومت معادل بین دو نقطه A و B را می یابیم:

۴ - گزینه ۳ در حالت اول: می دانیم که اگر n مقاومت مشابه R رو به صورت موازی ببندیم.

$$R_T \text{ موازی} = \frac{R}{n}$$

در حالت دوم: اگر n تا مقاومت مشابه R' رو به صورت سری ببندیم.

$$R_T \text{ سری} = nR'$$

نوجه کنیم که چون طول مقاومت ها ۷۵ درصد کاهش یافته و طبق رابطه $R = \rho \frac{L}{A}$ ، پس مقدار هر مقاومت ۷۵ درصد کم شده (به ۲۵ درصد اولیه رسیده و یا $\frac{1}{4}$ برابر شده). یعنی:

$$R' = \frac{R}{4} \Rightarrow R_T = nR' = n \frac{R}{4}$$

در سؤال گفته شده مقاومت معادل در هر دو حالت برابر است، پس:

$$\frac{R}{n} = n \frac{R}{4} \Rightarrow n = 2$$

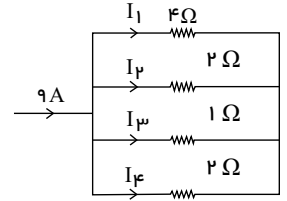
۵ - گزینه ۱ مقاومت‌ها با یکدیگر موازی اند. لذا اختلاف پتانسیل دو سر همه آنها با یکدیگر یکسان است و طبق رابطه $V = RI$ داریم:

$$V_1 = V_2 = V_3 = V_4$$

$$\Rightarrow 4I_1 = 2I_2 = I_3 = 2I_4$$

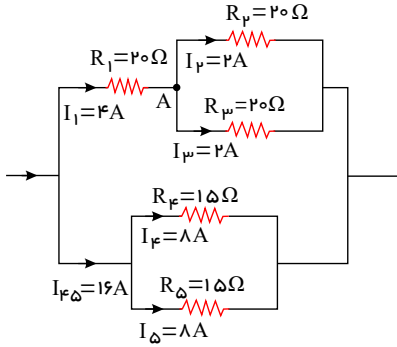
$$= I_1 = \frac{1}{4}I_2, I_2 = \frac{1}{2}I_3, I_3 = \frac{1}{2}I_4 \Rightarrow 9 = I_1 + I_2 + I_3 + I_4$$

$$\Rightarrow 9 = \frac{1}{4}I_2 + \frac{1}{2}I_2 + I_2 + \frac{1}{2}I_2 \Rightarrow 9 = \frac{9}{4}I_2 \Rightarrow I_2 = 4A$$

۶ - گزینه ۲

چون اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت‌های موازی یکسان است. جریان در آن‌ها به نسبت عکس مقاومت‌ها تقسیم می‌شود.

بنابراین:

$$\frac{R_2}{R_4} = \frac{I_2}{I_4} \Rightarrow \frac{20}{2} = \frac{I_2}{2} \Rightarrow I_2 = 2A$$

اگر قاعده انتخاب را برای گره A بنویسیم داریم:

$$I_1 = I_2 + I_3 = 2 + 2 \Rightarrow I_1 = 4A$$

مقاومت‌های R_1 و R_2 با هم موازی و معادل آن‌ها با مقاومت R_1 به صورت متوالی است. مقاومت معادل شاخه بالایی مدار برابر است با:

$$R_{123} = R_1 + \frac{R_2 R_3}{R_2 + R_3} = 20 + \frac{20 \times 20}{20 + 20} \Rightarrow R_{123} = 30\Omega$$

مقاومت‌های R_4 و R_5 با هم موازی هستند و بنابراین مقاومت معادل شاخه پایینی مدار برابر است با:

$$R_{45} = \frac{R_4 R_5}{R_4 + R_5} = \frac{15 \times 15}{15 + 15} \Rightarrow R_{45} = 7.5\Omega$$

با توجه به موازی بودن شاخه‌های بالا و پایین داریم:

$$\frac{R_{45}}{R_{123}} = \frac{I_1}{I_{45}} \Rightarrow \frac{7.5}{30} = \frac{4}{I_{45}} \Rightarrow I_{45} = 16A$$

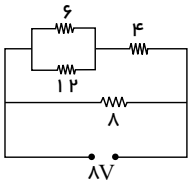
چون $R_4 = R_5$ است، جریان $I_{45} = 16A$ به صورت مساوی بین این دو مقاومت تقسیم می‌شود.

$$I_4 = I_5 = 8A$$

۷ - گزینه ۱ روش اول:

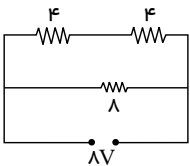
ابتدا می‌توان برای فهم بهتر، شکل مدار را ساده کرد، مقاومت ۸ اهمی از هر دو طرف به مولد وصل است پس با مولد موازی است.

مقاومت ۶ و ۱۲ اهمی هر دو سرشان به هم وصل است، پس موازی‌اند و در نهایت در ادامه شاخه مقاومت ۴ اهمی قرار دارند، پس با آن سری هستند، نتیجه مطابق شکل روبه‌رو خواهد بود:

چون مدار دو شاخه موازی دارد. پس ولتاژ هر دو شاخه با ولتاژ کل برابر است، یعنی ولتاژ کل شاخه بالا نیز ۸V خواهد بود، اگر مقاومت ۶ و ۱۲ اهمی را ساده کنیم

$$R_{6,12} = \frac{6 \times 12}{6 + 12} = 4\Omega$$

پس ولتاژ شاخه بالا که ۸ ولت بود به طور مساوی بین دو مقاومت ۴ اهمی تقسیم می‌شود و سهم هر کدام ۴ ولت می‌شود. که در نهایت داریم:

$$V = RI \rightarrow 4 = 4 \times I \Rightarrow I = 1A$$

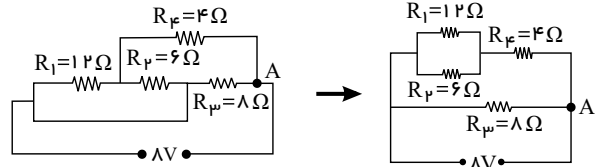
روش دوم:

ابتدا مقاومت معادل را محاسبه می‌کنیم. مقاومت‌های ۱۲Ω و ۶Ω با هم موازی و معادل آن‌ها با مقاومت ۴Ω متوالی می‌باشد:

$$R_{12} = \frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2} = \frac{6 \times 12}{6 + 12} = 4 \Omega$$

$$R_{124} = R_{12} + R_4 = 4 + 4 = 8 \Omega$$

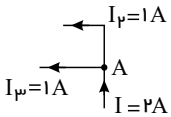
$$R_{eq} = \frac{R_{124} \times R_3}{R_{124} + R_3} = \frac{8 \times 8}{8 + 8} = 4 \Omega$$

جریان در مقاومت $R_3 = 8 \Omega$ برابر است با:

$$I_3 = \frac{V_3}{R_3} = \frac{8}{8} = 1 A$$

باتوجه به اینکه جریان کل مدار $I = \frac{V}{R_{eq}} = \frac{12}{4} = 3 A$ است، لذا جریان عبوری از R_4 نیز یک آمپر خواهد بود.

۸ - گزینه ۱ با توجه به این که هر دو سیم مسی هستند، چگالی آن‌ها با هم برابر است و داریم:

$$m_A = 2m_B \xrightarrow{\rho_A = \rho_B} V_A = 2V_B \Rightarrow \pi r_A^2 L_A = \pi r_B^2 L_B \xrightarrow{r_A = 2r_B} (2r_B)^2 L_A = 2r_B^2 L_B \Rightarrow L_B = 2L_A$$

برای محاسبه R_B بر حسب R_A داریم:

$$R = \rho \frac{L}{A} \Rightarrow \frac{R_A}{R_B} = \frac{L_A}{L_B} \times \frac{A_B}{A_A} = \frac{L_A}{L_B} \times \left(\frac{r_B}{r_A}\right)^2 \xrightarrow{\substack{L_B = 2L_A \\ r_A = 2r_B}} \frac{R_A}{R_B} = \frac{1}{2} \times \left(\frac{1}{2}\right)^2 = \frac{1}{8} \Rightarrow R_B = 8R_A$$

چون مقاومت‌ها موازی اند، سهم جریان عبوری از مقاومت A (سیم رسانای A) برابر است با:

$$I_A = \frac{R_B}{R_A + R_B} \Rightarrow I = \frac{8R_A}{R_A + 8R_A} \times 18 = 16 A$$

۹ - گزینه ۲ بیشترین جریان زمانی است که سه مقاومت موازی بسته شوند و کمترین جریان زمانی است که سه مقاومت سری بسته شوند.

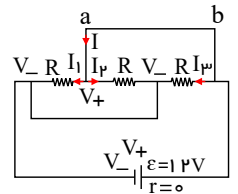
$$\frac{I_{max}}{I_{min}} = \frac{\frac{l}{R_{\text{موازی}} + r}}{\frac{l}{R_{\text{سری}} + r}} = \frac{11 + 1}{1 + 1} = \frac{12}{2} = 6$$

۱۰ - گزینه ۱ روش اول: پتانسیل (ولتاژ) بارهای الکتریکی در هنگام عبور از سیم‌های ایده‌آل ($R = 0$) افت نمی‌کند، بنابراین مطابق شکل، نقاط هم‌پتانسیل مشخص شده‌اند. با توجه به یکسان بودن مقدار مقاومت و اختلاف پتانسیل دو سر هر مقاومت، جریان عبوری از آن‌ها یکسان است.

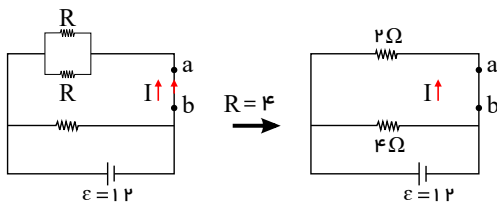
$$I_1 = I_2 = I_3 = \frac{\Delta V}{R} = \frac{12}{4} = 3 A$$

با توجه به آن‌که جهت جریان در مقاومت‌ها از پتانسیل مثبت به منفی است و با توجه به قانون تقسیم جریان، جهت جریان از b به a می‌باشد و مقدار آن برابر است با:

$$I = I_1 + I_2 = 3 + 3 = 6 A$$

روش دوم: با قدری ذکاوت می‌توان شکل مدار را بصورت زیر ساده کرد:

مقاومت‌های ۲ و ۴ اهمی موازی هستند. پس: $V_{2\Omega} = V_T = \varepsilon = 12$ و از طرفی $V = RI$ در نتیجه: $12 = 2 \times I \rightarrow I = 6 A$

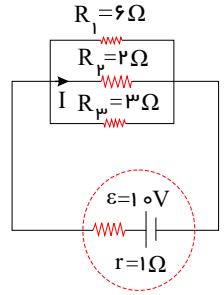
۱۱ - گزینه ۱ شکل را به صورت ساده‌تر رسم می‌کنیم. دقت کنید دو سر مقاومت R_4 اتصال کوتاه می‌شود و سه مقاومت دیگر موازی‌اند.

$$\frac{1}{R_{eq}} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_p} + \frac{1}{R_p}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{R_{eq}} = \frac{1}{6} + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} = \frac{1}{6} + \frac{2}{6} + \frac{2}{6} = \frac{5}{6} \Rightarrow R_{eq} = 1.2 \Omega$$

$$I = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r} = \frac{10}{1.2 + 1} = 5A \quad V_{مولد} = \varepsilon - Ir = 10 - 5 \times 1 = 5V$$

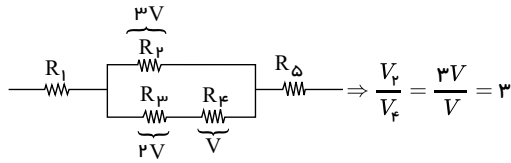
اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_p نیز برابر با اختلاف پتانسیل دو سر مولد است:

$$I_p = \frac{V_{مولد}}{R_p} = \frac{5}{2} = 2.5A$$

۱۲ - گزینه ۱ روش اول:

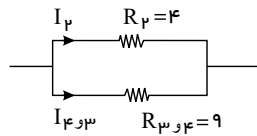
در مقاومت‌های موازی V ها برابر است، اما در مقاومت‌های متوالی به نسبت R ها تقسیم می‌شود.

اگر $V_f = V$ فرض شود، چون $R_p = 2R_f$ است، پس، $V_p = 2V$ خواهد بود و ولتاژ کل این شاخه برابر است با $V + 2V = 3V$ که همان ولتاژ شاخه بالا نیز هست.

روش دوم:

می‌دانیم برای هر مقاومت داریم $V = RI$ ، پس کفایت نسبت جریان هر شاخه را پیدا کنیم، می‌دانیم جریان مقاومت‌های سری R_p و R_f یکسان است، پس آن‌ها را معادل کرده و داریم:

$$\text{مقاومت موازی} \rightarrow \text{جریان به نسبت عکس مقاومت تقسیم می‌شود} \Rightarrow \frac{I_p}{I_{f,p}} = \frac{R_{p,f}}{R_p} = \frac{9}{4}$$

چون R_p و R_f متوالی‌اند پس $I_p = I_f = I_{p,f}$

حال نسبت $\frac{V_p}{V_f}$ را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{V_p}{V_f} = \frac{R_p}{R_f} \times \frac{I_p}{I_f} = \frac{4}{3} \times \frac{9}{4} = 3$$

۱۳ - گزینه ۲ اختلاف پتانسیل معادل R_p و R_f با اختلاف پتانسیل دو سر R_p برابر است. چون $R_{p,p}$ و R_1 سری هستند، از آن‌ها جریان یکسانی می‌گذرد. پس:

$$V_{p,p} = V_1 + 3 \Rightarrow R_{p,p} I = R_1 I + 3 \Rightarrow 2I = I + 3 \Rightarrow I = 3A$$

اختلاف پتانسیل دو سر مولد، برابر است با اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت معادل مدار.

$$V = R_{eq} I = 3 \times 3 = 9V$$

۱۴ - گزینه ۴ بنا به رابطه $V = \varepsilon - Ir$ ، اگر افت پتانسیل درون مولد (یعنی rI) برابر با نیروی محرکه آن شود. اختلاف پتانسیل دو سر مولد برابر صفر می‌شود.

از طرف دیگر، چون اختلاف پتانسیل دو سر مولد برابر با اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت‌های موازی است. بنابراین اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت‌های موازی صفر می‌باشد. در این حالت، بنا به رابطه $V = R_{eq} I$ ، مقاومت معادل مقاومت‌های R_1 و 10Ω نیز صفر خواهد بود.

$$V = R_{eq} I \xrightarrow{V=0} 0 = R_{eq} I \xrightarrow{I \neq 0} R_{eq} = 0$$

با صفر شدن مقاومت معادل، الزاماً باید یکی از این دو مقاومت صفر باشد، چون 10Ω نمی‌تواند صفر باشد، لذا $R_1 = 0$ است.

$$\frac{1}{R_{eq}} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{10} \xrightarrow{R_{eq}=0} \frac{1}{0} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{10} \Rightarrow \infty = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{10} \Rightarrow \frac{1}{R_1} = \infty \Rightarrow R_1 = 0$$

۱۵ - گزینه ۲ با توجه به مدار داده شده، اگر جریان مقاومت 6Ω را I فرض کنیم، جریان عبوری از مقاومت R برابر $2I$ خواهد شد.

$$I_R + I = 3I \Rightarrow I_R = 2I$$

توجه به برابر بودن ولتاژ مقاومت 6Ω اهمی و مقاومت R داریم:

$$V_R = V_6 \Rightarrow R \times 2I = 6I \Rightarrow R = 3\Omega$$

مقاومت‌های 6Ω و 3Ω اهمی یکدیگر هستند و با مقاومت 4Ω اهمی متوالی هستند. مقاومت معادل آن‌ها برابر است با:

$$R_{6,3} = \frac{6 \times 3}{6 + 3} = 2\Omega, \quad R_{6,3,4} = R_{6,3} + R_4 = 2 + 4 = 6\Omega$$

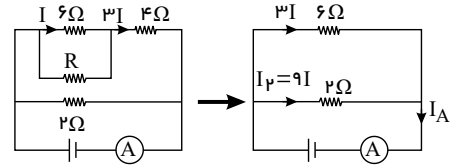
با توجه به موازی بودن مقاومت 2Ω اهمی شاخه پایینی با مقاومت معادل 6Ω اهمی شاخه بالایی، جریان گذرنده از آن را می‌یابیم.

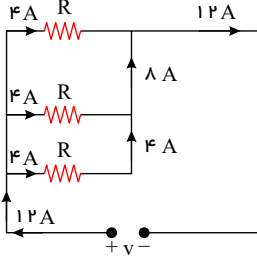
$$V_{\epsilon, 3, \epsilon} = V_{\epsilon} \Rightarrow \epsilon \times 3I = 2I_{\epsilon} \Rightarrow I_{\epsilon} = 9I$$

$$I_A = I_{\epsilon} + I_{\epsilon, 3, \epsilon} \Rightarrow I_A = 9I + 3I \Rightarrow I_A = 12I$$

$$\Rightarrow \frac{I_A}{I_{\epsilon}} = \frac{12I}{3I} = 4$$

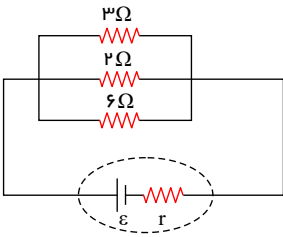

۱۶ - گزینه ۳ با توجه به ایده‌ال بودن آمپرسنج A_1 ، مقاومت‌های سمت راست اتصال کوتاه شده و حذف می‌شوند. از طرفی چون سه مقاومت موازی با یکدیگر برابر هستند، بنابراین جریان عبوری از هر سه مقاومت یکسان است.

۱۷ - گزینه ۱

مدار را به صورت زیر ساده می‌کنیم:

سه مقاومت خارجی موازی هستند پس داریم:

$$\frac{1}{R_{eq}} = \frac{1}{3} + \frac{1}{2} + \frac{1}{6} \Rightarrow R_{eq} = 1\Omega$$

$$I_{\text{جس}} = \frac{\epsilon}{R_{eq} + r} \Rightarrow I_{\text{جس}} = \frac{24}{1+1} = 12A$$

در مقاومت‌های موازی جریان الکتریکی هر مقاومت با اندازه آن نسبت عکس دارد، پس جریان مقاومت ۶ اهمی را برابر با x ، مقاومت ۳ اهمی را برابر با $2x$ و مقاومت ۲ اهمی را برابر با $3x$ در نظر می‌گیریم:

$$6x = 12 \Rightarrow x = 2A$$

$$\left. \begin{aligned} R_1 = 6\Omega &\Rightarrow I_1 = 2A \\ R_{\epsilon} = 3\Omega &\Rightarrow I_{\epsilon} = 4A \\ R_{\epsilon} = 2\Omega &\Rightarrow I_{\epsilon} = 6A \end{aligned} \right\} \Rightarrow \Delta I = I_{\epsilon} - I_1 = 2A$$

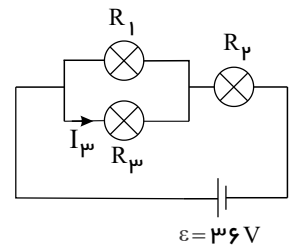
$$R_{1, \epsilon} = \frac{6 \times 3}{6 + 3} = 2\Omega$$

$$R_{eq} = 2 + 2 = 4\Omega$$

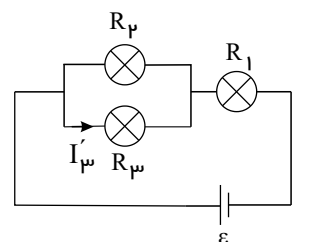
$$I = \frac{\epsilon}{R_{eq}} = \frac{36}{4} = 9A$$

$$I_{\epsilon} = \frac{3}{9} \times 9 = 3A$$

۱۸ - گزینه ۱ حالت اول:

حالت دوم:

$$R_{\epsilon, \epsilon} = \frac{2 \times 6}{2 + 6} = \frac{3}{2}\Omega$$

$$R_{eq} = \frac{3}{2} + 3 = \frac{9}{2}\Omega$$

$$I = \frac{\epsilon}{R_{eq}} = \frac{36}{\frac{9}{2}} = 8A$$

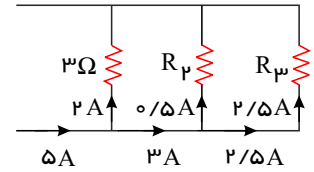
$$I'_{\epsilon} = \frac{2}{8} \times 8 = 2A \Rightarrow I'_{\epsilon} - I_{\epsilon} = -1A$$

۱۹ - گزینه ۳ در حالت موازی، اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت‌ها برابر است.

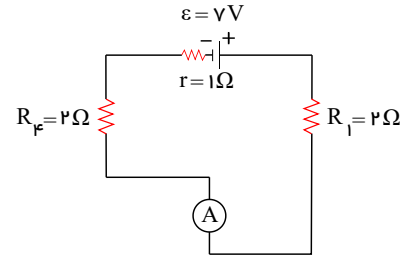
$$3 \times 2 = R_p \times 0.5 \Rightarrow R_p = 12 \Omega$$

$$3 \times 2 = R_p \times 2.5 \Rightarrow R_p = 2.4 \Omega$$

۲۰ - گزینه ۳ آمپرسنج ایده‌آل چون مقاومت ناچیزی دارد بنابراین از مقاومت‌های R_1 و R_p عبور نمی‌کند یعنی اتصال کوتاه می‌شوند پس آن‌ها را از مدار حذف می‌کنیم. حال یک مدار تک حلقه داریم و جریان به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$I = \frac{\mathcal{E}}{R_{eq} + r} \Rightarrow I = \frac{V}{2 + 2 + 1} = \frac{V}{5} \Rightarrow I = 1.4 A$$

۲۱ - گزینه ۲

ابتدا مقاومت معادل R_1 و R_p را محاسبه می‌کنیم. داریم:

$$R' = \frac{R_1 R_p}{R_1 + R_p} = \frac{12 \times 4}{12 + 4} = 3 \Omega$$

$$I_p = \frac{V_p}{R_p} = \frac{20}{5} \Rightarrow I_p = 4 A \Rightarrow I' = 4 A$$

جریان عبوری از مقاومت R_p برابر است با:

$$V' = R' I' = 3 \times 4 = 12 V \quad \text{بنابراین:}$$

$$\Rightarrow V_{AB} = V_T = V' + V_p = 12 + 20 = 32 V$$

اکنون قانون اهم را برای مقاومت R_p به کار می‌بریم. با توجه به این که مقاومت R_p با شاخه بالایی موازی است، بنابراین ولتاژ یکسانی با این شاخه دارد.

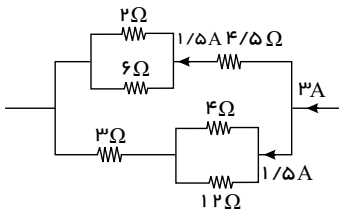
$$V_f = V_{AB} = 32 V$$

$$I_f = \frac{V_f}{R_f} = \frac{32}{16} = 2 A$$

۲۲ - گزینه ۳

با توجه به اینکه مقاومت 1.5Ω با ولت‌سنج موازی است، ولت‌سنج ولتاژ دو سر مقاومت را نشان می‌دهد، پس جریان اصلی مدار (که همان جریان

$$\text{مقاومت } 1.5 \text{ اهمی است) } I = \frac{V}{R} = \frac{4.5}{1.5} = 3 A \text{ خواهد بود.}$$

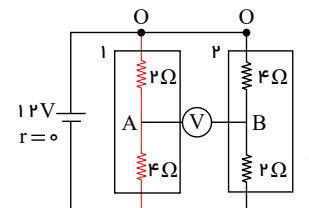
چون مقاومت معادل شاخه‌های بالا و پایین یکسان و برابر ۶ اهم است، پس به هر قسمت جریان $1.5 A$ وارد می‌شود و به علت برابری نسبت‌ها ($\frac{2}{6} = \frac{4}{12}$) جریان یکسانی از مقاومت‌های ۲ و ۴ اهمی عبور می‌کند.

توجه کنید که در این تست به دلیل هماهنگی اعداد جواب صفر شد و این نسبت همواره برقرار نیست.

۲۳ - گزینه ۳ چون مقاومت ولت‌سنج ایده‌آل بسیار زیاد است، مقاومت‌ها در شاخه‌ها با یکدیگر متوالی‌اند، لذا داریم:

$$R_1 = 2 + 4 = 6 \Omega \quad R_p = 4 + 2 = 6 \Omega$$

$$R_{eq} = \frac{R_1 R_p}{R_1 + R_p} \Rightarrow R_{eq} = \frac{6 \times 6}{6 + 6} = 3 \Omega$$

جریان کلی مدار برابر است با:

$$I_T = \frac{V_T}{R_{eq}} \Rightarrow I_T = \frac{12}{3} = 4 A$$

جریان هر دو شاخه با یکدیگر برابر است:

$$V_1 = V_2 \xrightarrow{R_1=R_2} I_1 = I_2 = \frac{I_T}{2} = 2A$$

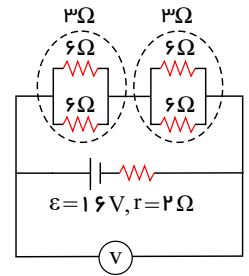
$$\left. \begin{aligned} V_O - V_A = 2 \times 2 = 4V \\ V_O - V_B = 2 \times 4 = 8V \end{aligned} \right\} \Rightarrow V_A - V_B = 4V$$

$$R_{eq} = 6\Omega$$

$$I = \frac{\mathcal{E}}{r + R_{eq}} = \frac{16}{2 + 6} = 2A$$

$$V = \mathcal{E} - rI = 16 - 2 \times 2 = 12V$$

۲۴ - گزینه ۲ ولت سنج ایده آل، همان اختلاف پتانسیل دوسر باتری را نشان می دهد.

۲۵ - گزینه ۲

$$V = RI' \Rightarrow 16 = RI' \Rightarrow I' = \frac{16}{R} \quad (I')$$

اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_1 و دو سر معادل R و R_p و R_p باهم برابر است.

$$R_1 I_1 = R_{p,R} I' \Rightarrow 4(10 - I') = (4 + R)I'$$

$$\xrightarrow{(I')} 4\left(10 - \frac{16}{R}\right) = (4 + R)\left(\frac{16}{R}\right) \rightarrow 40R - 64 = 64 + 16R$$

$$\Rightarrow 24R = 128 \Rightarrow R = \frac{16}{3}\Omega$$

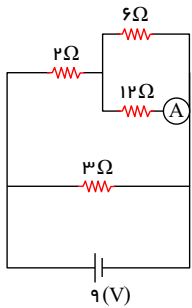
۲۶ - گزینه ۲ ولت سنج ایده آل، موازی شاخه آمپرسنج ایده آل است و چون مقاومت آمپرسنج ایده آل صفر است، ولت سنج ایده آل هم مقدار صفر را نشان می دهد.

از طرفی چون آمپرسنج ایده آل است، جریانی از R_p عبور نمی کند و آمپرسنج جریان مدار را نشان می دهد. (دقت کنید از R_p هم جریانی رد نمی شود چون در شاخه ولت سنج ایده آل قرار دارد.)

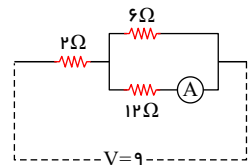
$$I = \frac{\mathcal{E}}{r + R_{eq}} = \frac{14}{1 + 3} = \frac{7}{2} = 3.5A$$

۲۷ - گزینه ۳ اگر به دو سر ولت سنج دقت کنیم مستقیماً به دو سر مولد وصل، پس اختلاف پتانسیل دو سر مولد را نشان می دهد، پس: $V = 9(V)$

با کمی ساده سازی مدار رو به شکل زیر رسم می کنیم:

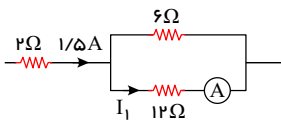
مجموعه بالا و پایین با مولد موازی اند، پس ولتاژ یکسان دارند، یعنی:

$$\left\{ \begin{aligned} R_T &= (6, 12 \text{ موازی}) + 2 \text{ سری با } 2 = \frac{6 \times 12}{12 + 6} + 2 = 6 \\ I &= \frac{V}{R} = \frac{9}{6} = 1.5A \end{aligned} \right.$$

این ۱.۵ آمپر پس از عبور از مقاومت ۲ اهمی باید بین مقاومت ۱۲ اهمی و ۶ اهمی تقسیم شود. و از آنجایی که در مقاومت های موازی جریانی و

مقاومت رابطه عکس دارند:

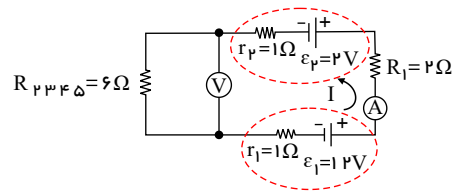
$$I_1 = \left(\frac{6}{12 + 6}\right) \times 1.5 = 0.5A \Rightarrow I : \text{ آمپرسنج } = 0.5A$$

۲۸ - گزینه ۲

$$R_{\text{پار}} = 5 + 1 = 6\Omega \quad R_{\text{رپد}} = \frac{6 \times 3}{6 + 3} = 2\Omega \quad R_{\text{رپد}} = 2 + 4 = 6\Omega$$

حالت اول:

$$\text{آمپرسنج در حالت اول: } I_1 = \frac{\varepsilon_1 - \varepsilon_2}{R_{\text{eq}} + r_1 + r_2} = \frac{12 - 2}{2 + 6 + 1 + 1} = 1A$$

$$V_1 = R_{\text{رپد}} I_1 = 6 \times 1 \Rightarrow V_1 = 6V \text{ ولتسنج در حالت اول:}$$

حالت دوم:

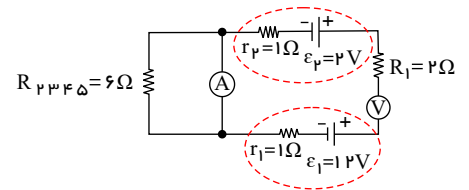
چون ولتسنج با اجزاء مدار متوالی بسته شده است و مقاومتش زیاد است، جریان را صفر می‌کند و عددی که نشان می‌دهد برابر اختلاف نیروی محرکه‌ها است.

$$I_2 = 0$$

$$V_2 = \varepsilon_1 - \varepsilon_2 = 12 - 2 = 10 \Rightarrow V_2 = 10V$$

$$\Delta I = \text{تغییر عدد آمپرسنج} = I_2 - I_1 = 0 - 1 = -1A$$

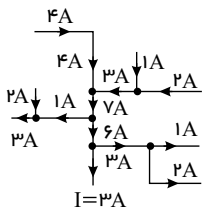
$$\Delta V = \text{تغییر عدد ولتسنج} = V_2 - V_1 = 10 - 6 = 4V$$

۲۹ - گزینه ۱

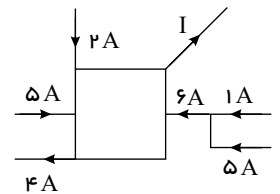
طبق قاعده انشعاب در گره‌ها، مقدار و جهت جریان‌های مجهول را به دست می‌آوریم.

مطابق شکل جریان عبوری I برابر با ۳ آمپر و به سمت پایین است.

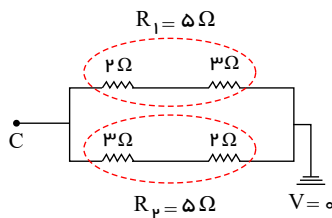
۳۰ - گزینه ۳ با توجه به شکل و قاعده گره، جمع جریان‌های ورودی به مربع برابر است با جمع جریان‌های خروجی از آن.

$$5 + 2 + 6 = 4 + I \Rightarrow I = 9A \nearrow$$

۳۱ - گزینه ۲

ابتدا مقاومت معادل را به صورت زیر محاسبه می‌کنیم.

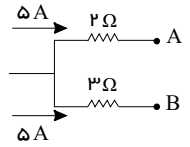
$$R_{\text{eq}} = \frac{R_1 \times R_2}{R_1 + R_2} = \frac{5 \times 5}{5 + 5} = 2,5\Omega$$

$$I = \frac{V}{R_{\text{eq}}} = \frac{25}{2,5} = 10A$$

۱. توجه به این‌که مقاومت معادل در شاخه‌های موازی با هم مساوی است بنابراین جریان در هر شاخه نصف این مقدار یعنی $I' = \frac{10}{2} = 5A$ است. در این صورت می‌توان نوشت:

کل جریان عبوری از مدار برابر است با:

$$V_A + 2 \times 5 - 3 \times 5 = V_B \Rightarrow V_A - V_B = 5V$$

۳۲ - گزینه ۲ مدار تک حلقه است و ابتدا جریان و جهت آن را تعیین می کنیم:

$$I = \frac{\sum \varepsilon - \sum \varepsilon'}{R_{eq} + \sum r} = \frac{10 + 50 + 20 - 30}{15 + 5 + 10 + 5 + 5} = 3A \text{ پادساعتگرد}$$

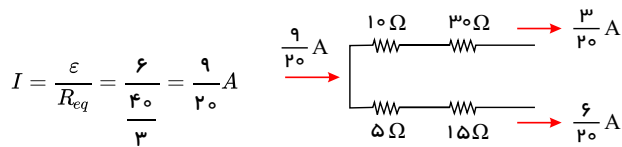
کافی است از نقطه A در جهت جریان به نقطه B برویم که چون B به زمین وصل است، پتانسیل الکتریکی آن صفر می باشد.

$$V_A - (10 \times 3) - 30 - (5 \times 3) = V_B \xrightarrow{V_B=0} V_A = 75V$$

۳۳ - گزینه ۱

$$\text{سری } 30\Omega, 10\Omega : R = 40\Omega \Rightarrow R_{eq} = \frac{40 \times 20}{60} = \frac{40}{3}\Omega$$

$$\text{سری } 15\Omega, 5\Omega : R' = 20\Omega$$

$$\Delta V_{CD} = 30 \times \frac{3}{20} - 15 \times \frac{6}{20} = 0$$

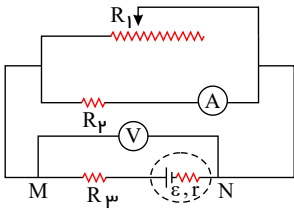
۳۴ - گزینه ۴

$$O \text{ در } I_1 + I_2 = I_3 \Rightarrow I_2 = 1 + 4 = 5A$$

$$V_A - r_1 I_1 + \varepsilon_1 - R_1 I_1 - r_1 I_2 - \varepsilon_2 - R_2 I_2 = V_B$$

$$V_B - V_A = -1 \times 1 + 10 - 2 \times 1 - 1 \times 5 - 3 - 1 \times 5 = -6V$$

۳۵ - گزینه ۳

با حرکت لغزنده رئوسا به سمت راست، مقاومت رئوسا افزایش می یابد (افزایش طول) و در نتیجه مقاومت معادل دو مقاومت موازی R_2 و R_3 افزایش می یابد. بنابراین مقاومت کل مدار افزایش می یابد و در نتیجه جریان کل مدار کاهش می یابد. ولت سنج ایده آل اختلاف پتانسیل بین دو نقطه M و N را نشان می دهد. داریم:

$$V_M + IR_2 - \varepsilon + Ir = V_N \Rightarrow V_M - V_N = \varepsilon - I[R_2 + r]$$

بنابراین با کاهش جریان مدار، عددی که ولت سنج ایده آل نشان می دهد، افزایش می یابد.

آمپرسنج ایده آل جریان عبوری از مقاومت R_2 را نشان می دهد. با توجه به مدار، اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_2 با عدد ولت سنج برابر است. بنابراین با افزایش عددی که ولت سنج نشان می دهد، جریان عبوری از مقاومت R_2 بیشتر شده و آمپرسنج عدد بزرگتری را نشان می دهد.

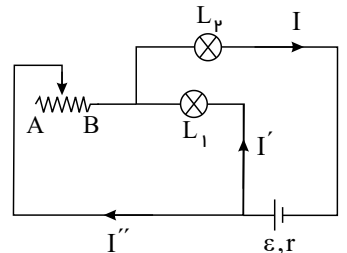
۳۶ - گزینه ۳ با حرکت لغزنده به سمت نقطه A مقدار مقاومت رئوسا افزایش یافته و مقاومت معادل نیز زیاد می شود. پس طبق رابطه $I = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r}$ جریان عبوری از مولد کاهش خواهد یافت.

لذا جریان عبوری از لامپ L_2 کاهش یافته و براساس رابطه $P = RI^2$ توان مصرفی و نور لامپ L_2 نیز کاهش خواهد یافت. برای بررسی نور لامپ L_1 می توان این گونه نوشت:

$$V_{\text{مولد}} = \varepsilon - rI \Rightarrow V_{\text{مولد}} \uparrow, V_{L_2} = RI \Rightarrow V_{L_2} \downarrow$$

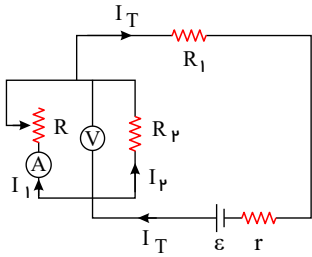
$$\text{مولد} \Rightarrow V_{\text{مولد}} \uparrow = V_{\text{رئوسا}} + V_{L_2} \downarrow \Rightarrow V_{\text{رئوسا}} \uparrow$$

$$\Rightarrow V_{\text{رئوسا}} \uparrow = V_{\text{مولد}} - V_{L_2} \downarrow \Rightarrow V_{\text{رئوسا}} \uparrow$$

پس طبق رابطه $P = \frac{V^2}{R}$ با افزایش ولتاژ دو سر L_1 ، توان مصرفی و نور آن نیز افزایش می یابد.

۳۷ - گزینه ۴ بهتر است شکل مدار را ساده تر کنیم:

ولت سنج، اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت رنوستا و یا مقاومت R_p را نشان می‌دهد:

$$\textcircled{V} = R I_p = R_p I_p$$

آمپرسنج جریان عبوری از رنوستا را نشان می‌دهد

$$\textcircled{A} = I_1$$

خب با افزایش مقاومت رنوستا، مقاومت کل زیاد می‌شود ($\uparrow R_T$) و جریان کل کم می‌شود. ($\downarrow I_T = \frac{\varepsilon}{\uparrow R_T + r}$)

جریان مقاومت رنوستا (I_1) جزئی از جریان کل مدار هست. جریان کل کم شده و همینطور مقاومت زیاد شده (پس سهم کمتری از جریان کل سهم مقاومت رنوستا می‌شود) خلاصه اینکه جریان I_1 کم شده و آمپرسنج عدد کمتری را نشان می‌دهد.

مقاومت R_1 و مجموعه R_p و رنوستا باهم سری هستند. پس:

$$V_{\text{کل}} = V_{R_1} + V_{R_p}$$

$$V = V_{R_1} + V_{R_p} \xrightarrow[\downarrow I_T \rightarrow \text{مولد } V \uparrow]{\text{مولد } V = \varepsilon - I_T r}$$

نتیجه اینکه V_{R_p} باید افزایش داشته باشد \leftarrow پس ولت سنج عدد بزرگتری را نشان می‌دهد.

۳۸ - گزینه ۲ با بستن کلید K ، مقاومت معادل مدار کاهش یافته در نتیجه جریان عبوری از شاخه اصلی مدار افزایش می‌یابد. ولت سنج اختلاف پتانسیل دو سر مولد یعنی $V = \varepsilon - Ir$ را نشان می‌دهد، بنابراین با افزایش جریان، عدد ولت سنج کاهش می‌یابد. قبل از بستن کلید آمپرسنج $I = \frac{\varepsilon}{r + R}$ را نشان می‌دهد. پس از بستن کلید چون مقاومت‌ها مشابه اند جریان یکسانی از آنها عبور می‌کند که برابر $\frac{1}{2}$ جریان اصلی مدار است.

$$I' = \frac{1}{2} \left(\frac{\varepsilon}{r + \frac{R}{2}} \right) = \frac{\varepsilon}{2r + R}$$

یعنی $I' > I$ و عددی که آمپرسنج نشان می‌دهد کاهش می‌یابد.

۳۹ - گزینه ۳ با بستن کلید، یک مقاومت به صورت موازی به مدار اضافه می‌شود و مقاومت کل کاهش می‌یابد.

$$I = \frac{\varepsilon_1 - \varepsilon_2}{R_{eq} + 2r} \xrightarrow{R_{eq} \downarrow} I \uparrow$$

$$\text{مولد } \varepsilon_1 \text{ تولیدکننده: } V_1 = \varepsilon_1 - rI \xrightarrow{I \uparrow} V_1 \downarrow$$

$$\text{مولد } \varepsilon_2 \text{ مصرفکننده: } V_2 = \varepsilon_2 - rI \xrightarrow{I \uparrow} V_2 \uparrow$$

۴۰ - گزینه ۴ نکته: اگر مقاومتی موازی حذف شود مقاومت معادل زیاد می‌شود. اگر مقاومت موازی اضافه شود مقاومت معادل کم می‌شود.

با باز کردن k یک مقاومت موازی از مدار حذف می‌شود و با این کار مقاومت معادل افزایش پیدا می‌کند. (R_T) که اولین اثر آن روی جریان مدار است که طبق رابطه $I = \frac{\varepsilon}{r + R_T}$ با افزایش R_T

جریان مدار کاهش می‌یابد. با بررسی آمپرسنج و ولت سنج‌ها داریم:

(A) آمپرسنج در شاخه (سیم) اصلی مدار قرار گرفته، پس جریان کل آمپرسنج همانطور که نشان داده شده، کاهش می‌یابد.

(V_1) ولت سنج V_1 به دو سر مولد وصل، پس ولتاژ دو سر مولد یعنی $V = \varepsilon - Ir$ را نشان می‌دهد که با کاهش I مقدار V زیاد می‌شود. (تا اینجا گزینه درست مشخص شد.)

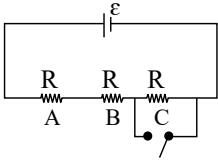
(V_2) ولت سنج V_2 ولتاژ دو سر مقاومت‌های موازی را نشان می‌دهد که با ولتاژ معادل آن‌ها برابر، پس:

$$V_2 = V_T = R_T I_T \xrightarrow[\text{ثابت } R_T]{\text{کاهش } I_T} V_2 \downarrow$$

۴۱ - گزینه ۴ وقتی کلیدها بسته می‌شوند، مقاومت معادل مدار کاهش می‌یابد و جریان کل افزایش می‌یابد. پس عدد ولت سنج طبق رابطه $V = \varepsilon - rI$ کاهش می‌یابد.

ز طرفی چون مقاومت درونی مولد با مقاومت هر لامپ برابر است، قبل از بستن کلیدها، توان خروجی مولد بیشینه است (چون $R_{eq} = r$) و پس از بستن کلیدها و تغییر مقاومت معادل، قطعاً توان خروجی باتری کاهش می‌یابد.

روش اول: اگر مقاومت هر لامپ را R در نظر بگیریم، جریان مدار برابر است با: $I = \frac{\varepsilon}{3R}$

در حالتی که کلید باز است، اختلاف پتانسیل دو سر هر لامپ برابر است با: $V_A = V_B = V_C = RI = \frac{\varepsilon}{3}$

اگر کلید را ببندیم، دو سر لامپ C اتصال کوتاه شده (اختلاف پتانسیل دو سر آن صفر می‌شود) و از مدار حذف می‌شود و در این حالت: $I' = \frac{\varepsilon}{2R}$. اختلاف پتانسیل دو سر لامپ‌های A و B برابر است با:

$$V'_A = V'_B = RI' = \frac{\varepsilon}{2}$$

درصد تغییرات اختلاف پتانسیل دو سر لامپ‌های A و B برابر است با:

$$\frac{\Delta V}{V} \times 100 = \frac{V'_A - V_A}{V_A} \times 100 = \frac{\frac{\varepsilon}{2} - \frac{\varepsilon}{3}}{\frac{\varepsilon}{3}} \times 100 = 50\%$$

روش دوم: قبل از اتصال کلید، ولتاژ باتری بطور مساوی سه لامپ مشابه تقسیم می‌شود، یعنی: $V_A = V_B = V_C = \frac{\varepsilon}{3}$

حال با وصل کلید، دو سر لامپ C بهم وصل شده و از مدار حذف می‌شود (اصلاً اتصال کوتاه می‌شود) بنابراین ولتاژ باتری تنها بین دو لامپ A و B تقسیم می‌شود، پس:

$$V_A = V_B = \frac{\varepsilon}{2}$$

نسبت تغییرات پتانسیل A و B برابر است با: $\frac{\frac{\varepsilon}{2}}{\frac{\varepsilon}{3}} = \frac{3}{2} = 1.5$

۱.۵ برابر شدن یعنی اگر اول ۱۰۰ باشد، در نهایت ۱۵۰ می‌شود، یعنی ۵۰ درصد افزایش پیدا می‌کند.

۴۳ - گزینه ۲ هر لامپ به منزله یک مقاومت الکتریکی است، جریان لامپ‌ها پیش از باز کردن کلید برابر است با:

$$I = \frac{\varepsilon}{\frac{1}{3}R + r} = \frac{3\varepsilon}{R + 3r}$$

جریان کل مدار

$$I_1 = \frac{I}{3} = \frac{\varepsilon}{R + 3r}$$

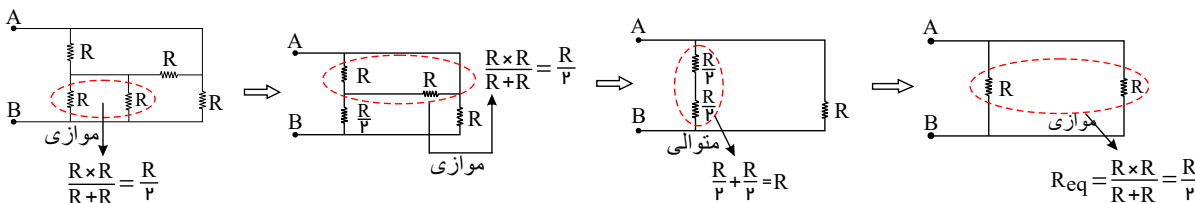
جریان هر لامپ

وقتی کلید k باز می‌شود لامپ L_1 خاموش و جریان کل مدار برابر $I' = \frac{\varepsilon}{\frac{1}{2}R + r}$ یعنی برابر $I' = \frac{2\varepsilon}{R + 2r}$ خواهد شد. لذا جریانی که از هر لامپ می‌گذرد برابر است با:

$$I'_1 = \frac{\varepsilon}{R + 2r}$$

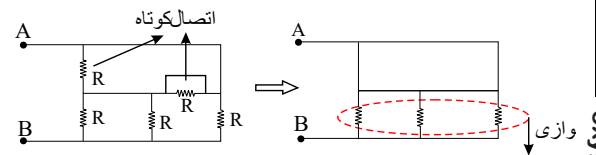
یعنی جریانی که از هر لامپ می‌گذرد افزایش خواهد یافت و طبق رابطه $P = RI^2$ نور دو لامپ L_1 و L_2 بیش تر خواهد شد و گزینه ۲، درست است. اگر خارج از انشعاب لامپ‌ها مقاومتی وجود نداشت مثلاً باتری بدون مقاومت داخلی بود، نور لامپ‌ها تغییر نمی‌کرد.

۴۴ - گزینه ۱ در حالتی که کلید باز است، مدار به صورت زیر می‌باشد و مقاومت معادل آن برابر $\frac{R}{2}$ می‌شود.

در حالت بسته بودن کلید، دو مقاومت بالایی اتصال کوتاه می‌شوند و سه مقاومت پایینی به صورت موازی با یکدیگر قرار می‌گیرند.

$$\frac{1}{R'_{eq}} = \frac{1}{R} + \frac{1}{R} + \frac{1}{R} \Rightarrow \frac{1}{R'_{eq}} = \frac{3}{R} \Rightarrow R'_{eq} = \frac{R}{3}$$

ر. نتیجه می‌توان نوشت:

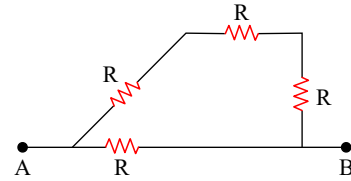
$$\frac{R'_{eq}}{R_{eq}} = \frac{\frac{R}{3}}{\frac{R}{2}} = \frac{2}{3}$$

بنابراین مقاومت مدار $\frac{2}{3}$ برابر می‌شود.

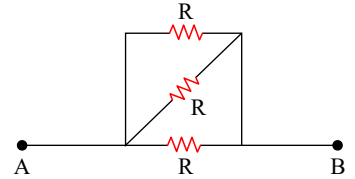
۴۵ - گزینه ۳ مقاومت معادل مدار را در ۴ حالت ممکن با توجه به متوالی یا موازی بودن مقاومت‌های مشابه به دست می‌آوریم:
هر دو کلید باز باشند:

$$R_{eq} = \frac{3}{4}R$$

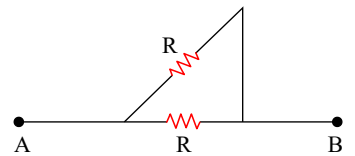
هر دو کلید بسته باشند: (دو مقاومت اتصال کوتاه می‌شوند)

$$R_{eq} = \frac{R}{3}$$

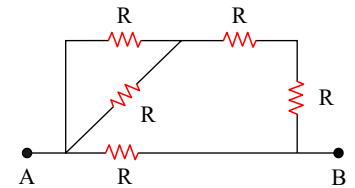
کلید k_1 باز و کلید k_2 بسته باشد:

$$R_{eq} = \frac{R}{2}$$

کلید k_1 بسته و کلید k_2 باز باشد:

$$R_{eq} = \frac{5}{7}R$$

بنابراین تنها گزینه ۳، صحیح است.

۴۶ - گزینه ۲ در مدار گزینه ۲، با توجه به اینکه کلید در شاخه ولت سنج ایده آل قرار گرفته، و ولت سنج ایده آل مقاومت خیلی زیادی دارد، باز و بسته کردن کلید، تأثیری در جریان مدار ایجاد نمی‌کند.

۴۷ - گزینه ۱ در حالت اول (باز بودن کلید)، دو مقاومت $R_1 = 4\Omega$ و $R_2 = 3\Omega$ متوالی بوده و مقاومت معادل برابر با $R_{eq} = R_1 + R_2 = 7\Omega$ و در نتیجه جریان کل مدار و مقاومت ۴ اهمی

$$\text{برابر با } I_1 = I = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r} = \frac{28}{7 + 1} = 3.5A \text{ است.}$$

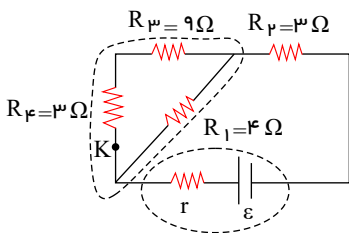
هنگامی که کلید بسته می‌شود، مقاومت‌های $R_2 = 9\Omega$ و $R_3 = 3\Omega$ متوالی بوده و معادل این دو مقاومت با مقاومت $R_1 = 4\Omega$ موازی و معادل این سه با مقاومت $R_4 = 3\Omega$ متوالی خواهد شد،

در نتیجه مقاومت معادل مجموعه برابر خواهد شد با: $R'_{eq} = \frac{12 \times 4}{12 + 4} + 3 = 6\Omega$ و در نتیجه جریان کل برابر $I = \frac{\varepsilon}{R'_{eq} + r} = \frac{28}{6 + 1} = 4A$ می‌شود و اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت

$R_1 = 4\Omega$ برابر خواهد شد با: $V_1 = IR_{1,2,3} = 4 \times 3 = 12V$ و در نتیجه جریان در مقاومت R_1 برابر خواهد شد با:

$$V_{R_1} = I'_1 R_1 \Rightarrow 12 = I'_1 \times 4 \Rightarrow I'_1 = 3A$$

و بنابراین، جریان عبوری در مقاومت R_1 از $I_1 = 3.5A$ به $I'_1 = 3A$ رسیده، یعنی ۵/۵ آمپر کاهش یافته است.

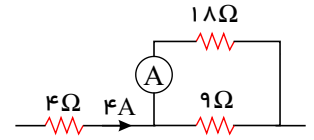
۴۸ - گزینه ۱ حالت اول:

$$R_{eq} = \frac{18 \times 9}{18 + 9} + 4 = 10 \Omega$$

$$I = \frac{\mathcal{E}}{R_{eq}} = \frac{40}{10} = 4A$$

$$\text{عدد آمپرسنج: } \frac{9}{27} \times 4 = \frac{36}{27} A$$

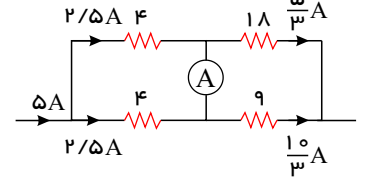

حالت دوم:

$$R_{eq} = \frac{4 \times 4}{4 + 4} + \frac{18 \times 9}{18 + 9} = 8 \Omega$$

$$I = \frac{\mathcal{E}}{R_{eq}} = \frac{40}{8} = 5A$$

$$\text{عدد آمپرسنج: } \frac{10}{3} - 2,5 = \frac{10}{3} - \frac{5}{2} = \frac{5}{6} A$$

$$\text{خواسته سؤال: } \frac{\frac{5}{6}}{\frac{36}{27}} = \frac{5}{8}$$

۴۹ - گزینه ۲

$$I' = \frac{\mathcal{E}}{R_A + R_B + R_C} = \frac{\mathcal{E}}{3R} \Rightarrow V = RI = R \times \frac{\mathcal{E}}{3R} = \frac{\mathcal{E}}{3}$$

$$\text{کلید } K \text{ بسته: } I' = \frac{\mathcal{E}}{R_A + R_B} = \frac{\mathcal{E}}{2R} \Rightarrow V' = RI' = R \times \frac{\mathcal{E}}{2R} = \frac{\mathcal{E}}{2}$$

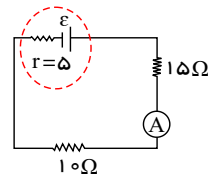
$$\text{کلید } K \text{ و } K' \text{ بسته: } I'' = \frac{\mathcal{E}}{R_B} = \frac{\mathcal{E}}{R} \Rightarrow V'' = RI'' = R \times \frac{\mathcal{E}}{R} = \mathcal{E}$$

۵۰ - گزینه ۴ طبق رابطه $V = \mathcal{E} - rI$ ، بیشترین ولتاژ وقتی است که جریان کمینه باشد (مقاومت معادل زیاد باشد) و کمترین ولتاژ مربوط به وقتی است که جریان بیشینه باشد (مقاومت معادل کم باشد)

$$\frac{V_{max}}{V_{min}} = \frac{\mathcal{E} - rI_{min}}{\mathcal{E} - rI_{max}} = \frac{\mathcal{E} - r \frac{\mathcal{E}}{r+R}}{\mathcal{E} - r \frac{\mathcal{E}}{r+\frac{R}{3}}} = \frac{\mathcal{E}(1 - \frac{r}{r+R})}{\mathcal{E}(1 - \frac{r}{r+\frac{R}{3}})} = \frac{\frac{3}{4}}{\frac{1}{2}} = \frac{3}{2}$$

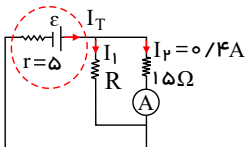
۵۱ - گزینه ۳ ابتدا برای حالت باز کلیدها شکل مدار را رسم کرده و مقدار \mathcal{E} را از رابطه $I = \frac{\mathcal{E}}{R_{eq} + r}$ بدست می آوریم.

$$\begin{cases} I = 0,4A \\ R_{eq} = 15 + 10 = 25 \Rightarrow 0,4 = \frac{\mathcal{E}}{25 + 5} \Rightarrow \mathcal{E} = 12V \end{cases}$$

حال وقتی کلیدها بسته شوند، کلید k_1 دو سر مقاومت ۱۰ اهمی را بهم وصل کرده پس آن را اتصال کوتاه و حذف می کند و کلید k_2 مقاومت R را بصورت موازی با مقاومت ۱۵ اهمی به مدار اضافه می کند که در نهایت شکل مدار به صورت زیر خواهد بود.

دقت کنیم در این حالت آمپرسنج جریان مقاومت ۱۵ اهمی را نشان می دهد. حال چون مقاومت های ۱۵ اهمی و R و مولد موازی هستند ولتاژ آن ها با هم برابر است و داریم:

$$V = V_R = V_{15\Omega}$$

$$\mathcal{E} - I_T r = RI_1 = 15 \times I_2$$

$$12 - I_T \times 5 = RI_1 = 15 \times 0,4 \Rightarrow 12 - 5I_T = 6 \rightarrow I_T = 1,2(A)$$

از طرفی هم می‌دانیم $I_T = I_1 + I_2$ پس: $I_1 = 0.8 \Rightarrow I_1 + I_2 = I_1 = 0.8$ با قرار دادن در رابطه تساوی ولتاژها خواهیم داشت:

$$RI_1 = 15 \times 0.4 \Rightarrow R = 7.5 \Omega$$

$$R \times 0.8 = 15 \times 0.4$$

$$I = \frac{\sum \varepsilon}{R_t + \sum r}$$

$$I = \frac{12}{2 + 2R} \Rightarrow I = \frac{6}{R + 1}$$

$$V = \varepsilon - Ir \Rightarrow V = 12 - (1) \times \left(\frac{6}{R + 1}\right)$$

$$I' = \frac{\sum \varepsilon}{R'_t + \sum r} \Rightarrow I' = \frac{12}{\frac{R}{2} + \frac{R}{2} + 1} \Rightarrow I' = \frac{12}{R + 1}$$

$$V' = \varepsilon - I'r \Rightarrow V' = 12 - (1) \times \left(\frac{12}{R + 1}\right)$$

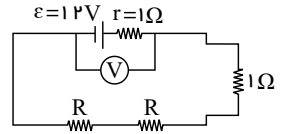
$$\frac{V}{V'} = \frac{5}{4} \Rightarrow \frac{12 - \frac{6}{R+1}}{12 - \frac{12}{R+1}} = \frac{5}{4}$$

$$\Rightarrow 48 - \frac{24}{R+1} = 60 - \frac{60}{R+1} \Rightarrow \frac{36}{R+1} = 12 \Rightarrow R + 1 = 3 \Rightarrow R = 2 \Omega$$

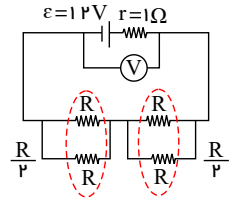
۵۳ - گزینه ۱ برای آن که در هر دو حالت اختلاف پتانسیل دو سر مولد یکسان باشد باید شدت جریان و در نتیجه مقاومت معادل خارجی در هر دو حالت a و b یکسان باشد. درحالتی که کلید k به b وصل است مقاومت ۴ اهمی اتصال کوتاه شده و از مدار حذف می‌شود و مقاومت معادل خارجی مدار ۳ اهم می‌شود. همچنین درحالتی که کلید به a وصل باشد نیز باید مقاومت معادل خارجی مدار ۳ اهم باشد. در این حالت دو مقاومت 2Ω و 4Ω متوالی و با مقاومت x موازی می‌باشند که معادلشان با مقاومت ۱ اهمی متوالی می‌شود.

$$R_b = R_a \Rightarrow 3 = 1 + \frac{6x}{6+x} \Rightarrow x = 3 \Omega$$

۵۲ - گزینه ۳ در هنگامی که تمامی کلیدها باز هستند، داریم:

در هنگامی که تمامی کلیدها بسته‌اند داریم:

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۱

۲ - ۱

۳ - ۳

۴ - ۳

۵ - ۱

۶ - ۲

۷ - ۱

۸ - ۱

۹ - ۲

۱۰ - ۱

۱۱ - ۱

۱۲ - ۱

۱۳ - ۲

۱۴ - ۴

۱۵ - ۲

۱۶ - ۳

۱۷ - ۱

۱۸ - ۱

۱۹ - ۳

۲۰ - ۳

۲۱ - ۲

۲۲ - ۳

۲۳ - ۳

۲۴ - ۲

۲۵ - ۲

۲۶ - ۲

۲۷ - ۳

۲۸ - ۲

۲۹ - ۱

۳۰ - ۳

۳۱ - ۲

۳۲ - ۲

۳۳ - ۱

۳۴ - ۴

۳۵ - ۳

۳۶ - ۳

۳۷ - ۴

۳۸ - ۲

۳۹ - ۳

۴۰ - ۴

۴۱ - ۴

۴۲ - ۳

۴۳ - ۲

۴۴ - ۱

۴۵ - ۳

۴۶ - ۲

۴۷ - ۱

۴۸ - ۱

۴۹ - ۲

۵۰ - ۴

۵۱ - ۳

۵۲ - ۳

۵۳ - ۱